

Končana izobraževalna serija podkastov o reproduktivni avtonomiji in napoved prve javne uprizoritve zakonodajne forumske predstave: Nisi sama, ne rabiš bit mama

Ljubljana, 23. april 2025

Feministična gledališka skupina Magdalene Krivopete, Sektor Ž in Amnesty International Slovenija so ustvarile serijo 4 izobraževalnih podkastov o reproduktivnih pravicah v Sloveniji in širše!

Prva javna uprizoritev nove zakonodajne forumske predstave feministične gledališke skupine Magdalene Krivopete:

→ 12. maj, 2025 ob 13:00 v Hiši EU (vstop je prost)!

Pripadamo srečni polovici svetovnih držav, ki omogočajo varno prekinitev nosečnosti, čeprav spada med temeljne človekove pravice. Samo zaradi nedostopnosti splava in zatekanja k nevarnim postopkom na dan po svetu umre 110 žensk, prizadane pa 1000 ljudi. To so praviloma mlade ženske, ki po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) za seboj v povprečju pustijo tri otroke, dva od njih umre v roku dveh let, eden pa ostane potencialna sirota. Pravica do splava je nujno potrebna iz zdravstvenih razlogov za ohranjanje zdravja in življenja žensk. Odločanje o rojstvu otrok je odvisno predvsem od socialno-ekonomskih pogojev, dostop do splava pa je neposredno povezan tudi z varnostjo in enakostjo spolov.

Izobraževalna serija podkastov je pripravljena na poslušalke ce!

Koalicija ustvarjalk Magdalen Krivpet iz Kulturno umetniškega društva Transformator, Sektorja Ž z Radia Študent in Amnesty International Slovenija je po 6 mesecih končala serijo podkastov Nisi sama, ne rabiš bit mama, ki izobražuje o reproduktivnih pravicah. V sklopu ozaveševalne kampanje so bili predvajani na Radiu Študent, prosto dostopni pa so tako na kanalih KUD Transformator kot na spletni strani Radia Študent in Amnesty International Slovenija!

V prvem podkastu **Območje pravice do splava** sta se Neja Šmid in Lucija Ivanuša poglobili v to, kaj vse zajema pravica do odločitve o (ne)rojstvu otrok in pravica do razpolaganja z lastnim telesom. V drugem podkastu, **Moje telo, veliko lastnikov**, sta Metka Bahlen Okoli in Nika Gradišek raziskovali, kako poteka postopek splava, koliko o tem vedo mimoidoče_i ter prisluhnili osebnima zgodbama abortusa dveh žensk. V tretjem, **Moje telo ni Airbnb**, sta se Tjaša Kosar in Nina Pernat poglobljali v načine omejevanja reproduktivnih pravic v kapitalističnih državah. V intervjujih so se jima pridružili **nacionalna direktorica programa za Amnesty International USA, Tarah Demant, Aleksandar Dimitrijevic iz koalicije nevladnih organizacij in posameznikov Voice for Choice z Malte ter dr. Vesna Leskošek s Fakultete za socialno delo v Ljubljani**. V zadnjem podkastu, **In rodila se je avtonomija**, pa Nežka Struc in Nika Gradišek prečešeta zgodovino boja za reproduktivne pravice v Sloveniji, tudi s pomočjo antropologinje **dr. Sare Pistotnik** in socialne psihologinje **dr. Metke Mencin Čepлак**.

V okviru ozaveščevalne kampanje smo poleg serije štirih podkastov ustvarile tudi novo gledališko predstavo, ki omogoča izobraževanje in izmenjavo direktno v skupnostih. Zdaj jo predstavljamo zaprtim skupinam študentk_ov in javnosti!

Osem žensk po resnični izkušnji - prva javna uprizoritev nove zakonodajne forumske prestave Nisi sama, ne rabiš bit mama

Osem žensk, z različnih vetrov in vseh starosti, je po metodah gledališča zatiranih med seboj podelilo lastne življenjske izkušnje s področja reproduktivne avtonomije ter jih združilo v kolektivno zgodbo v obliki zakonodajnega forumskega gledališča. Ta oblika gledališča po principu “naredi sam_a” predstavlja

resnične dogodke s področja sistemskega kršenja človekovih pravic in omogoča proces v različnih skupnostih, kjer občinstvo posega v prizore z namenom, da bi kolektivno našli načine sprememb. Zakonodajna oblika doda dimenzijo demokratičnega procesa znotraj te skupnosti, kjer občinstvo poda zakonodajne predloge, ki bi zagotovili sistemsko spremembo, o njih razpravlja in glasuje. Ti predlogi gredo nato v profesionalno pravno oblikovanje in predajo ustreznim zakonodajalkam_cem.

Ustvarjalke niso profesionalne igralkе ali performerke, združuje jih želja po predajanju razumevanja reproduktivnih pravic mlajšim generacijam, pa tudi po ohranjanju in nadgradnji teh pravic, "kot ženskam se nam zdi ta človekova pravica izjemno temeljna za našo svobodo in ker ta človekova pravica postaja vedno bolj napadena, smo se aktivirale z gledališčem zatiranih."

Neigralke: Polona Natlačen, Anna Klochenko, Maca Svete, Mojca Fajdiga, Nežka Struc, Metka Bahlen Okoli

Jokerira (moderira): Tjaša Kosar

Produkcija: KUD Transformator / Magdalene Krivopete

Na predstavah tudi profesionalna "zakonodajna celica"

Del zakonodajnih forumskih predstav je tudi t.i. metabolična oz. "zakonodajna" celica, ki jo sestavljajo tri osebe, pravni_a strokovnjak_inja, aktivist_ka s področja in oseba, ki je del družbene skupine, ki se je problematika s predstave dotika. Osebe iz občinstva med samo predstavo v zapiskih zbirajo ideje za zakonodajne predloge, ki bi preprečili takšno kršenje pravic, ti pa grejo naprej v "obdelavo" v metabolično celico. Ta jih kategorizira in občinstvu nazaj predlaga tiste predloge, ki bi to področje bolje uredili. Občinstvo nato glasuje z za, proti ali s "potrebna je nadaljnja debata". Sprejeti predlogi v procesu gredo naprej v oblikovanje in predajo.

Ta metoda se je v tujini že izkazala za učinkovito pri reševanju različnih družbenih problemov, saj omogoča, da se zakoni in predpisi sprejemajo na podlagi razprave in sodelovanja različnih deležnikov, predvsem pa z vključevanjem ciljnih skupin, ki jih določena zakonodaja neposredno zadeva.

Južnoameriški gledališčnik Augusto Boal je to tehniko razvil, ko je bil med letoma 1993-97 mestni svetnik za Rio de Janeiro, z njeno pomočjo je bilo skupno sprejetih 13 novih zakonov.

V Evropi je bil decembra 2017 v Tirolskem parlamentu sprejet Zakon za podporo ljudem s telesnimi oviranostmi, ki je vključeval pridobljene predloge v procesu zakonodajnega gledališča, istega leta v ZDA pa je bila uporabljena metoda zakonodajnega gledališča za sprejetje zakona o enakosti plač v zvezni državi Oregon.

Magdalene Krivopete so s to metodo prejšnjo sezono že pridobivale zakonodajne predloge na področju preprečevanja nasilja na podlagi spola in spolnega nasilja. V tokratnem procesu jih bo na predstavah v metablični celici podpiral **Amnesty International Slovenija** in **Pravna mreža za varstvo demokracije**.

Prve uprizoritve s študentkami i, sprejeti 4 zakonodajni predlogi

Prva zaprta uprizoritev nove predstave se je že zgodila 1. aprila v Participativni coni PLAC s študentkami in študenti s Fakultete za socialno delo in oddelkov andragogike in pedagogike Filozofske fakultete v Ljubljani. 60 udeležencev v občinstvu je izglasovalo 4 zakonodajne predloge, ki bodo zakonodajalkam in zakonodajalcem lahko v podporo pri nadgrajevanju zakonodaje s področja varstva reproduktivnih pravic. Med njimi je tudi predlog psihološke pomoči vsem ženskam, ki opravijo želen abortus, ter obvezna oseba kot varuh pacientkininih pravic (na primer socialna delavka) v komisijah na vseh stopnjah. Kmalu sledi uprizoritev na Pedagoški fakulteti v Kopru, vsaj toliko mladih se bo udeležilo tudi prve javne uprizoritve v Ljubljani.

FOTOGRAFIJE S PRVE PREDSTAVE:

<https://drive.google.com/drive/folders/1exPnsaHzhqIsxBIvCFWWzYr8Ciodb9Q4?usp=sharing>

Skupna prizadevanja za izobraževanje in ozaveščanje o človekovih in ženskih pravicah ter dostopu do zdravja

Ob vedno bolj glasnem in vidnem napadanju pravice do splava po svetu in tudi v Sloveniji, so podkasti in proces zakonodajne forumske predstave v različnih skupnostih del naših širših prizadevanj v okviru projekta Niti ena več pri širjenju zavedanja, da gre za vprašanje človekovih in ženskih pravic ter dostopa do zdravja.

Odločitve o naših telesih so samo naše. Kršitev človekovih pravic je osebo prisiliti, da donosi otroka ob neželjeni nosečnosti ali uporabi nevaren način splava. Kjer je splav prepovedan, številne ženske trpijo hude, tudi dolgotrajne zdravstvene posledice, žal mnoge izgubijo življenje.

“Ker je ena od glavnih strategij organizacij in posameznikov, ki si v Sloveniji prizadevajo za ukinitev pravice do splava, da o splavu in njegovih posledicah širijo napačne informacije, v podcastih in gledališki predstavi javnost informiramo na podlagi preverjenih informacij in resničnih izkušenj žensk.”

Organizirano spodbujanje nasprotovanja pravici do splava v Sloveniji

Konec leta 2018 so posamezniki in organizacije, ki si v Sloveniji prizadevajo za ukinitve pravice do splava, na enem od avtobusov Ljubljanskega potniškega prometa naročili_e dva oglasa. V začetku predlanskega oktobra so ob pozdravu brucem na trgu pred ljubljansko univerzo v travnate površine zatikali_e rdeče zastavice s sporočilom, da vsaka predstavlja umorjenega otroka in z napovedjo velike javne prireditve nekaj dni zatem, na osrednjem trgu glavnega mesta. Trg je bil zagrajen z zasebnim varovanjem, profesionalno ozvočen za prireditev na prostem, z govori in parolami, da so ženske, ki splavijo, morilke. Oktobra 2024 so se širili še v druga mesta, njihova medijska kampanja (recimo v sodelovanju z Radiem Ognjišče) je bila še močnejša.

“Pohod za življenje” je del širše kampanje proti pravici do splava, ki se v zadnjih letih krepi po vsej Evropi. Preiskovalni novinarji (necenzurirano.si) so v tem času ugotovili, da njihove povezave in financiranje segajo do skrajno desnih političnih strank in krščanskih organizacij v Sloveniji ter v ZDA. Medtem pa ženske in mladi ne poznajo zgodovine boja do ustavne pravice do načrtovanja družine, ko je 56 let nazaj Svetovna zdravstvena organizacija umrljivost žensk zaradi nosečnosti in poroda prepoznala kot javno zdravstveni problem, saj je takrat po svetu veliko žensk umiralo zaradi večinoma nelegalnih splavov. Tudi v Sloveniji so v tistem času zaradi tega na ginekološke oddelke bolnišnic sprejeli skoraj tretjino žensk. Tako je Slovenija postala prva država na svetu, ki je svojim prebivalkam dala z ustavo zagotovljeno pravico do svobodnega odločanja o rojstvu otrok in postala svetovni center razvoja metode varne prekinitve nosečnosti. (vir N1: Poglobljeno)

Spletna stran projekta: <https://kudtransformator.com/portfolio-item/niti-ena-vec/>

Dostop do podkastov:

→ Youtube

<https://www.youtube.com/watch?v=VTheioUIWF4&list=PLpKnvntpaslP7JkBR7QxCRjhdbU288GSA>

→ Spotify

<https://open.spotify.com/playlist/2x51N7SoxXxk5R4X87hQex>

Avtorica grafičnih in foto podob: Urša Rahne

Koordinatoriki projekta:

Tjaša Kosar 040 584 841

Metka Bahlen Okoli 041 391 086

Podkasti, ozaveščevalna kampanja in predstava so del projekta Niti ena več, profesionalna zakonodajna celica in njene aktivnosti pa so del projekta Zaščitimo reproduktivne pravice, oba financirana s strani programa PROTEUS Transatlantske fundacije in so-financirana s strani Evropske unije. Poleg Amnesty Slovenije je partner v projektu še Radio Študent 89,3 MHz z oddajo Sektor Ž.

Izražena stališča in mnenja so vsebina avtoric in ne odražajo nujno Evropske unije ali Evropske agencije za izobraževanje in kulturo. Niti Evropska unija niti organ, ki je dodelil pomoč, zanje ne odgovarjata.

**G | M | F Transatlantic
Foundation**

**Sofinancira
Evropska unija**